

Załącznik
do Uchwały Nr XXX/170/2016
Rady Gminy Iłowo-Osada
z dnia 28 grudnia 2016r.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE IŁOWO-OSADA
NA LATA 2017 – 2019**

SPIS TREŚCI

Wstęp

- I. Podstawa prawna Programu***
- II. Diagnoza sytuacji rodzin***
- III. Cele Programu***
- IV. Adresaci Programu***
- V. Efekty Programu***
- VI. Realizatorzy Programu***
- VII. Źródła finansowania Programu***
- VIII. Monitoring i ewaluacja Programu***
- IX. Podsumowanie***

Wstęp

Gminny program wspierania rodziny na lata 2017-2019 w Gminie Iłowo-Osada opracowano w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2016 r. poz. 575 z późn. zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do opracowania i realizacji 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą , a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko dobrze funkcjonująca rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich

warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 - 2019 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

Uzasadnienie wprowadzenia programu

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2016 r. poz. 575 z późn. zm.) nakłada na samorządy gminne obowiązek podejmowania działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminny w ramach zadań własnych powinien realizować następujące zadania:

1. Opracowanie i realizowanie 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:
  - a) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
4. Finansowanie:
  - a) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające.
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie.
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

I. Podstawa prawna Programu

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U.1997.78.438 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2016.575 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2016.930 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U.2015.1390 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016.487 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U.2016.224 z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łowo-Osada na lata 2016-2025

II. Diagnoza sytuacji rodzin

Gmina Łowo-Osada jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie działdowskim. Bezpośrednio graniczy ona z gminami Warmii i Mazur: Działdowem (gminą powiatu działdowskiego), Kozłowem i Janowcem Kościelnym (gminami powiatu nidzickiego) oraz Mazowsza: Mławą oraz Wieczfną Kościelną i Lipowcem Kościelnym (gminami powiatu mławskiego). Gmina Łowo-Osada zajmuje powierzchnię 10 377 ha a administracyjnie obejmuje 15 Sołectw: Białuty, Brodowo, Dźwierznia, Gajówki, Łowo-Osada, Łowo-Wieś, Janowo, Kraszewo, Mansfeldy, Mławka, Narzym, Pruski, Purgałki, Sochy, Wierzbowo. Głównym ośrodkiem gminnym i siedzibą władz samorządowych jest wieś Łowo-Osada, położona w południowej części Gminy. Przez gminę przebiega droga wojewódzka nr 544 łącząca Brodnicę z Ostrołęką. Do każdej miejscowości w gminie można dojechać drogą o nawierzchni bitumicznej. Miejscowości Łowo-Osada i Narzym położone są przy szlaku kolejowym Warszawa – Działdowo - Gdańsk. Cały obszar gminy znajduje się na terenie Zielonych Płuc Polski. Liczba mieszkańców Gminy Łowo-Osada na dzień 31.12.2015 roku wynosiła 7.311.

Z poniższych danych Zespołu Szkół Nr 1 w Łowie-Osadle, Zespołu szkół Nr 2 w Narzymiu oraz Szkoły Podstawowej w Białutach wynika, że wzrasta liczba uczniów zagrożonych wystąpieniem problemów wychowawczych, przyjmując, że maleje ilczba uczniów w poszczególnych szkołach.

Tabela nr 1. Liczba uczniów u których występują problemy wychowawcze bądź są zagrożeni wystąpieniem problemów wychowawczych

Lp.	Rok szkolny 2015/2016				Rok szkolny 2016/2017			
	Rodzaj placówki	Liczba uczniów	Liczba uczniów, u których występują problemy wychowawcze, bądź rodzinie ucznia występują problemy wychowawcze	Liczba uczniów zagrożonych wystąpieniem problemów wychowawczych	Rodzaj placówki	Liczba uczniów	Liczba uczniów, u których występują problemy wychowawcze, bądź rodzinie ucznia występują problemy wychowawcze	Liczba uczniów zagrożonych wystąpieniem problemów wychowawczych
1.	Przedszkole	150	3	3	Przedszkole	202	7	6
2.	Szkoła	575	40	31	Szkoła	522	41	49

	podstawowa				podstawowa			
3.	Gimnazjum	243	45	19	Gimnazjum	226	37	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZS Nr 1 w Iłowie-Osadzie, ZS Nr w Narzymiu, SP w Białutach.

Tabela nr 2. Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny

2014 rok			2015 rok			2016 rok		
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
13	76	52	18	94	64	24	126	86

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadzie wynika, że w latach 2014 – 2016 wzrosła liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w postaci przydzielenia asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej.

Tabela nr 3. Rodziny objęte pomocą GOPS w Iłowie-Osadzie w latach 2014 -2016 z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

Rodziny		Rodziny z dziećmi						
Rok	Ogółem	Ogółem liczba osób	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2014	377	1231	70	105	72	23	7	8
2015	371	1207	69	104	55	21	6	5
2016 I półrocze	307	990	42	77	40	20	6	3

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Jak wynika z powyższej tabeli maleje liczba rodzin objętych pomocą ośrodka, maleje również liczba dzieci w rodzinie. Niepokojącym jest jednak fakt, że mimo iż liczba rodzin objętych pomocą ośrodka maleje to rośnie liczba rodzin, którym przydzielany jest asystent rodziny (tabela nr 2) oraz liczba rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (tabela nr 4).

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane.

Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

1. jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu,
2. występuje problemem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
3. jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
4. jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna),
5. występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Podejmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jak rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania dewiacyjne, które prowadzą do niedostosowania społecznego.

Pracownicy socjalni i asystenci rodzin Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadzie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Jak przedstawia poniższa tabela nr 4, wynika, że rośnie liczba rodzin, które otrzymują pomoc z ośrodka ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 4. Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadzie

Powody przyznania pomocy	2014 rok		2015 rok		2016 rok I półrocze	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	139	491	151	528	127	422
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	50	295	51	289	42	230
Sieroctwo	0	0	0	0	1	6
Bezrobocie	258	879	248	824	202	671

Bezdomność	1	1	2	2	1	1
Niepełnosprawność	91	289	89	257	67	197
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	1	2	1	2	0	0
Alkoholizm	25	68	22	54	27	59
Narkomania	0	0	0	0	2	2
Długotrwała lub ciężka choroba	89	230	96	232	82	198
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	123	547	129	558	103	440
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	12	12	6	7	2	2

Źródło: Opracowanie własne GOPS

III. Cele Programu

Cel główny:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.
2. Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.
3. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

Cele szczegółowe	Zadania	Osoba/zespół/partnerzy/odpowiedzialni za realizację
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców	Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	pracownik socjalny, specjalista pracy z rodziną
	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców	psycholog, radca prawny, specjalista terapii uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pracownik socjalny, specjalista pracy z rodziną

Kierowanie osób uzależnionych na leczenie	pracownik socjalny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia
Włączenie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie	Członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych
Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi	pracownik socjalny, specjalista pracy z rodziną, asystent rodziny, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, szkoły
Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w m.in. formie żywności, odzieży)	pracownik socjalny, osoby prywatne, organizacje pozarządowe
Udzielenie rodzinom pomocy w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych oraz w znalezieniu pracy	pracownik socjalny, asystent rodziny, PUP
Przydzielenie rodzinom przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze asystenta rodziny	GOPS w Iłowie-Osadzie, Sąd Rejonowy w Działdowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich
Przydzielenie asystenta rodzicom, których dzieci opuszczają młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy	GOPS w Iłowie-Osadzie
Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym	asystent rodziny, pracownik socjalny
Udział asystenta rodziny w szkoleniach	kierownik GOPS, organizator szkolenia, asystenci rodzin
Udział pracowników socjalnych i specjalisty pracy z rodziną w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną	kierownik GOPS, organizator szkolenia, pracownicy

	Nawiązanie współpracy z krewnymi	pracownik socjalny, asystent rodziny, specjalista pracy z rodziną, krewni
	Kierowanie dzieci na zajęcia do placówek wsparcia dziennego	GOPS w Iłowie-Osadzie, Gminna Świetlica Socjoterapeutyczna w Iłowie-Osadzie, Świetlice Wiejskie, szkoły
	Kierowanie rodziców z dziećmi do psychologa lub pedagoga	poradnia psychologiczno-pedagogiczna, szkoły -pedagodzy szkolni, psycholog
	Kierowanie dzieci na kolonie i obozy	Kuratorium Oświaty, GOPS, GKRPA
	Objęcie wsparciem rodzin przeżywających trudności	GOPS, szkoły, poradnia psychologiczno-pedagogiczna
	Kierowanie rodzin wspierających na szkolenia	GOPS, organizator szkolenia
	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	GOPS
	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności	pracownik socjalny, asystent rodziny, sędzi kuratorzy zawodowi i społeczni, pedagodzy szkolni, wychowawcy, policja
Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	Utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów	rodziny biologiczne, opiekunowie pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, specjalista pracy z rodziną, asystent rodziny, kurator, psycholog
	Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	GOPS w Iłowie-Osadzie, Sąd Rejonowy w Działdowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich
	Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej	asystent rodziny, pracownik socjalny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

	Udzielenie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej	pracownicy socjalni, asystent rodziny, PUP
	Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	asystent rodziny, rodzina wspierająca pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej, rodzice biologiczni
	Okresowa ocena sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej	asystent rodziny, organizator pieczy zastępczej, pracownik socjalny
	Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci	GOPS
	Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego	pracownicy socjalni, specjalista pracy z rodziną, asystent rodziny, krewni
	Organizowanie treningów rodzicielskich, warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze	GOPS, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, szkoły
	Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania)	pedagog szkolny, psycholog, wychowawca dziecka w szkole, pracownicy socjalni, specjalista pracy z rodziną, opiekunowie w pieczy zastępczej

IV. Adresaci Programu

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Hłowo-Osada przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

V. Efekty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

VI. Realizatorzy Programu

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadzie przy udziale:

1. Urzędu Gminy w Iłowie-Osadzie;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iłowie-Osadzie;
3. Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego;
4. Punkt Konsultacyjnego w Iłowie-Osadzie;
5. Gminnej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Iłowie-Osadzie;
6. Placówek oświatowych z terenu Gminy Iłowo-Osada;
7. Placówek Ochrony Zdrowia;
8. Organizacji pozarządowych i instytucji kościelnych;
9. Komendy Powiatowej Policji w Działdowie;
10. Sądowych Kuratorów zawodowych i społecznych;
11. Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
12. Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Działdowie;
13. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Działdowie;
14. Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie;
15. NZOZ Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Działdowie.;

VII. Źródła Finansowania Programu

Finansowanie 3 -letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 odbywać się będzie w ramach środków własnych budżetu Gminy Iłowo-Osada, dotacji oraz środków pozabudżetowych możliwych do pozyskania z innych źródeł.

VIII. Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadzie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

IX. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łowo-Osada na lata 2017 - 2019 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.